

ŽELJEZNIČAR

BROJ 870 || SVIBANJ 2018.

LIST HŽ INFRASTRUKTURE d.o.o.

EU FONDOVI

Nakon obnove prugom od Vinkovaca do Vukovara za 20 minuta

4

RADOVI

U tijeku kapitalni remont između Grede i Sunje

6

AKTUALNOSTI

Vlakom od zračne luke do Splita

8

HŽ INFRASTRUKTURA

Sisak Caprag
Foto: Ivan Kartelo

IZDVOJENO

EU FONDOVI

Nakon obnove prugom od Vinkovaca do Vukovara za 20 minuta

4

RADOVI

U tijeku kapitalni remont između Grede i Sunje

6

AKTUALNOSTI

Vlakom od zračne luke do Splita

8

AKTUALNOSTI

Velikim ulaganjima u infrastrukturu do konkurentne i održive željeznice

9

KOLODVORI

Uređuju se prostorije za daljinsko upravljanje

10

HŽ PUTNIČKI PRIJEVOZ

Potpisan ugovor o uvođenju pet vlakova

12

IMPRESUM

ŽELJEZNIČAR

list HŽ Infrastrukture d.o.o.

NAKLADNIK: HŽ Infrastruktura d.o.o.

ZA NAKLADNIKA: Ivan Kršić

GLAVNI UREDNIK: Ivan Kartelo

IZVRŠNI UREDNIK: Branimir Butković

JEZIČNE UREDNICE: Nataša Bunijevac, Ružica Stanić

UREĐIVAČKI ODBOR: Martina Elizabeta Lovrić, Ivana

Soljačić, Željko Kopčić, Damir Čavar, Ivan Kartelo,

Katarina Rakas

DIZAJN: Oskar Pigac

FOTOGRAFIJA NA NASLOVNICI: Ivan Kartelo

ADRESA UREDNIŠTVA:

Zagreb, Mihanovićeve 12

telefon: +385 (0) 1 3783 019

telefaks: +385 (0) 1 4572 131

e-mail: zeljeznicar@hzinfra.hr

www.hzinfra.hr

NAKLADA: 1800 primjeraka

TISAK: HŽ Putnički prijevoz d.o.o., Zagreb

RIJEČ UREDNIKA

Drage kolegice i kolege,

nakon travnja, u kojemu je HŽ Infrastruktura potpisala ugovor za izvođenje radova na projektu razvoja Rijeke Brajdice, u svibnju smo zabilježili potpisivanje ugovora za još jedan projekt, važan, prije svega, za istok Hrvatske. Ugovorima o dodjeli bespovratnih sredstava za projekt nadogradnje i elektrifikacije željezničke pruge Vinkovci – Vukovar i za projekt nabave autobusa za tvrtku Polet d.o.o. potpisanim 21. svibnja 2018. osigurana su sredstva za provedbu projekata vrijednih gotovo 700 milijuna kuna. Projekt rekonstrukcije i elektrifikacije 18,71 km željezničke pruge od Vinkovaca do Vukovara te obnove kolodvora i stajališta uz rješavanje željezničko-cestovnih prijelaza vrijedan je gotovo 680 milijuna kuna.

Trenutačno najveći investicijski radovi HŽ Infrastrukture koji nisu sufinancirani novcem iz EU-ovih fondova izvode se na sisačkome području. Radi se o 182 milijuna kuna vrijednome remontu pružne dionice između Grede i Sunje. Radovi započeti sredinom travnja trenutačno se izvode na 26 km pruge, teku prema vremenskom planu te će po njihovu završetku kvaliteta željezničke usluge svakako biti na višoj razini. Naša ekipa posjetila je radilište na nekoliko lokacija i zabilježila zanimljive kadrove moćne mehanizacije koja radi punom parom na remontu spomenute dionice.

O unapređenju željezničke usluge na jugu Hrvatske raspravljalo se na okruglome stolu o razvoju željezničke infrastrukture u Splitsko-dalmatinskoj županiji. Zaključeno je kako prijevozni sustav aglomeracije Splita, koji uz Split uključuje gradove Solin, Kaštela i Trogir, treba podići na višu kvalitativnu razinu unapređenjem integriranog prijevoza te modernizacijom i izgradnjom stajališta, čiju će okosnicu činiti brza gradska željeznica te da je prioritet i izgradnja nove pruge do zračne luke.

U ovome broju *Želje* donosimo, naravno, i brojne druge teme vezane uz željeznicu...

glavni urednik lista "Željeznica"
Ivan Kartelo

NAKON OBNOVE PRUGOM OD VINKOVACA DO VUKOVARA ZA 20 MINUTA

Europska unija
Zajedno do fondova EU

PIŠU: Korporativne komunikacije HŽI-a
FOTO: arhiva HŽI-a

Ugovorima o dodjeli bespovratnih sredstava za projekt nadogradnje i elektrifikacije željezničke pruge Vinkovci – Vukovar i za projekt nabave autobusa za tvrtku Polet d.o.o. potpisanim 21. svibnja 2018. osigurana su sredstva za provedbu projekata vrijednih gotovo 700 milijuna kuna.

Projekt rekonstrukcije i elektrifikacije 18,71 km željezničke pruge od Vinkovaca do Vukovara te obnove kolodvora i stajališta uz rješavanje željezničko-cestovnih prijelaza vrijedan je gotovo 680 milijuna kuna. Ugovor su potpisali ministar mora, prometa i infrastrukture Oleg Butković, ravnatelj Središnje agencije za financiranje i ugovaranje programa i projekata Europske unije (SAFU) Tomislav Petric i predsjednik Uprave HŽ Infrastrukture Ivan Kršić.

U Vinkovcima je također predstavljen projekt tvrtke Polet d.o.o. iz Vinkovaca putem kojega će se nabaviti sedam novih autobusa za javni gradski prijevoz na području Grada Vinkovaca, vrijedan gotovo 15 milijuna kuna. Ugovor su potpisali ministar mora, prometa i infrastrukture, ravnatelj SAFU-a i direktor tvrtke Polet Mijat Kurtušić.

Izražavam zadovoljstvo što smo danas ovdje potpisali dva vrlo važna ugovora za Grad Vinkovce, ali i Vukovarsko-srijemsku županiju. Ovo je 27. projekt koji potpisujemo iz Operativnog programa Konkurentnost i kohezija, a do sada potpisani projekti ukupne su vrijednosti oko 9,5 milijardi kuna. Time se resor prometa definitivno ubraja u resor koji je potpisao najviše ugovora koji se sufinanciraju iz sredstava Europske unije. Sve ovo garantira velike investicijske cikluse u željeznice i ceste, a što bi trebalo rezultirati rastom gospodarstva i bruto domaćeg proizvoda. Tu je i izgradnja istočne obilaznice Vinkovaca, projekt pokrenut prošle godine ukupne vrijednosti 130 milijuna kuna, a raspisan je i javni poziv za

Ivan Kršić

nadvožnjak »Borinci«. – izjavio je Oleg Butković, ministar mora, prometa i infrastrukture.

Projekt nadogradnje i elektrifikacije željezničke pruge Vinkovci – Vukovar podrazumijeva cjelokupnu rekonstrukciju i obnovu

Potpisivanje ugovora

postojeće jednokolosiječne pruge, obnovu željezničkih kolodvora Vukovar-Borovo Naselje i Vukovar te stajališta Nuštar i Bršadin-Lipovača, kao i obavljanje svih potrebnih radova na željezničkim infrastrukturnim podsustavima.

Veseli me što je upravo ovdje ministar Butković potpisao elektrifikaciju i nadogradnju pruge Vinkovci – Vukovar, a isto tako i nabavu novih autobusa za tvrtku Polet Vinkovci d.o.o. Također mi je jako drago da smo ovdje najavili i otvoreni natječaj za nadvožnjak »Borinci«, koji je već dugi niz godina problem na ovoj velikoj

trasi pruge Vinkovci – Zagreb. Ovi projekti u sklopu Projekta Slavonija velik su doprinos onomu što Vlada čini, a ja se veselim daljnjem ugovaranju europskih projekata, ne samo u sektoru prometa, nego i svih ostalih. – izjavila je Gabrijela Žalac, ministrica regionalnog razvoja i fondova Europske unije.

Cilj projekta nabave sedam novih autobusa za javno gradsko poduzeće Polet d.o.o. rješavanje je ključnog problema zastarjelog i nedostatnog voznog parka, ali i podizanje i unapređenje kvalitete javnog prijevoza za stanovnike Grada Vinkovaca

te smanjenje negativnog utjecaja na okoliš primjenom visokih EURO 6 normi motora novih vozila.

Ulaganja od gotovo 700 milijuna kuna putem tih prometnih projekata na istoku Hrvatske utjecat će na modernizaciju prometne mreže, smanjenje vremena putovanja te povećanje sigurnosti u prometu. Konačnom realizacijom navedenih projekata osigurat će se pozitivan učinak na veću iskoristivost javnog gradskog i prigradskog prijevoza, a time i unapređenje svakodnevnog života za više od 35 tisuća stanovnika Vinkovaca, ali i svih onih koji putuju Vukovarsko-srijemskom županijom.

U kolodvoru Vinkovci

U TIJEKU KAPITALNI REMONT IZMEĐU GREDE I SUNJE

PIŠE: Branimir Butković

FOTO: Branimir Butković, Ivan Kartelo

Trenutačno najveći investicijski radovi HŽ Infrastrukture koji nisu sufinancirani novcem iz EU-ovih fondova izvode se na sisačkome području. Pružne građevine angažirane su na 182 milijuna kuna vrijednome remontu pružne dionice između Grede i Sunje. Radovi započeti sredinom travnja trenutno se izvode na 26 km pruge. Naknadno će se odraditi dionica Sisak – Sisak Caprag i tada će vrijednost radova iznositi 250 milijuna kuna. Kao zasebna cjelina izvode se i radovi na rekonstrukciji kolodvora Sisak.

Tijekom 2013. dovršeno je 22,5 km kapitalnog remonta pruge između Zagreba i Siska, i to na dionicama Zagreb – Klara (6,5 km) i Velika Gorica – Turopolje (10 km). S obnovom pruge došlo se do Grede, na šest kilometara udaljenosti od Siska. Tamo se stalo s radovima, a radovi na rekonstrukciji kolodvora Sisak te su godine započeli kao zaseban projekt. Nastavak radova na dionici od Grede do Novske u dužini od 74 km najavljen je za kolovoz 2013. godine. Dogodio se zastoj od nekoliko godina i u travnju ove godine započeli su radovi na dionici između Grede i Sunje.

Trasa pruge između Grede i Sunje duga je 30,8 km. Radovi u kolodvoru Sisak traju od 2013. godine. U ovoj fazi neće se izvoditi radovi na oko 4,5 km prigradske pruge između Siska i Sisak Capraga. Radovima koji se trenutno izvode obuhvaćeno je ukupno 26 km pruge. Ugovorena vrijednost radova koje izvode Pružne građevine je 182.339.744,00 kuna, a predviđeni rok završetka radova jest prosinac 2020. godina. U konačnici će remont pruge biti nastavljen na 43,8 km dugome potezu od Sunje do Novske. Pruga Zagreb – Sisak – Novska znatno će doprinijeti regionalnoj prometnoj povezanosti toga kraja s obzirom na činjenicu da velik broj stanovnika radi u Zagrebu. Trenutno se priprema i projekt rekonstrukcije i dogradnje drugog kolosijeka između Dugog Sela i Novske

Ugradnja zaštitn

procijenjenog na 572,5 milijuna eura. Kada se započne s radovima na toj dionici, promet će se preusmjeriti na obnovljenu prugu Zagreb – Sisak – Novska.

U građevinskome smislu, nakon radova omogućena je brzina do 160 km/h na dionici Greda – Sisak, 130 km/h na dionici Sisak Caprag – Blinjski Kut te 160 km/h na

dionici Blinjski Kut – Sunja. Obnovit će se postojeći signalno-sigurnosni uređaji tipa Integra te će maksimalna brzina iznositi 140 km/h. Na toj je dionici pet čeličnih mostova na kojima je do sada na snazi bilo ograničenje brzine od 60 km/h, a nakon remonta treba izraditi novu kategorizaciju na temelju koje će se odrediti najveće dopuštene brzine.

og sloja pružnim postrojenjem na dionici Sisak Caprag – Sunja

Na dionici Greda – Sisak tijekom osam 36-satnih tzv. zatvora pruge pružno postrojenje AHM tvrtke Swietelsky ugradilo je tamponski sloj debljine 40 cm u duljini od 5,9 km i s radovima će nastaviti tijekom stalnog tzv. zatvora pruge od sredine svibnja do 19. lipnja na dionici između Sisak Capraga i Sunje. Nakon što je između Grede i Siska strojno ugrađen novi tampon,

Planiranje zastorne prizme na dionici Greda - Sisak

početkom srpnja započet će se sa zamjenom kolosiječne rešetke te obnovom i usklađivanjem stabilnih postrojenja za električnu vuču te s usklađivanjem signalno-sigurnosnih i telekomunikacijskih uređaja.

S obzirom na stanje kolosiječne mreže, dionica između Sisak Capraga i Sunje u vrlo je lošem stanju i na njoj je brzina ograničena na samo 40 km/h. Nakon jednomjesečnog tzv. zatvora pruge i kada AHM završi svoj dio posla, brzina će u ovoj fazi ostati 40 km/h, no po dovršetku kapitalnog remonta vozne brzine povećat će se za čak 100 km/h. Od Sisak Capraga do Blinskog Kuta vlakovi će voziti brzinom od 130 km/h, a dalje do Sunje 140 km/h.

Na prigradskoj dionici između Siska i Sisak Capraga u ovoj se fazi ne izvode radovi, a vozna brzina vlakova je 60 km/h. S obzirom na signalno-sigurnosne uređaje i geometriju pruge, nakon klasičnog remonta koji uključuje izmjenu pragova i kolosiječne rešetke vozna brzina povećat će se na 75 km/h.

Po staroj podjeli pruga Zagreb – Sisak – Novska klasificirana je kao pomoćni magistralni pravac i bila je sastavni dio X. koridora. Po novoj kategorizaciji ta dionica više nije dio koridora RH1 (bivšeg X. koridora), već je svrstana među ostale željezničke pruge i nosi oznaku M502.

VLAKOM OD ZRAČNE LUKE DO SPLITA

PIŠE: HŽI
FOTO: HŽPP

Sudionici okruglog stola

U HGK – Županijskoj komori Split 30. travnja održan je okrugli stol o razvoju željezničke infrastrukture u Splitsko-dalmatinskoj županiji koji su organizirali Hrvatsko društvo željezničkih inženjera, Grad Split, HGK – ŽK Split i HŽ Putnički prijevoz, a pod pokroviteljstvom Splitsko-dalmatinske županije.

Na skupu su sudjelovali državni tajnik u Ministarstvu mora, prometa i infrastrukture Tomislav Mihotić, gradonačelnik Splita Andro Krstulović Opara, potpredsjednica HGK-a za graditeljstvo, promet i veze i v.d. predsjednice ŽK-a Split Mirjana Čagalj, zamjenik splitsko-dalmatinskog župana Ante Šošić, predsjednica Hrvatskog društva željezničkih inženjera Danijela Barić, predsjednik Uprave HŽ Putničkog prijevoza Željko Ukić, član Uprave HŽ Infrastrukture Marko Z. Žubrinić, ravnatelj Zračne luke Split Lukša Novak, ravnatelj Lučke uprave Split Vice Mihanović, direktor Prometa Tomislav Vojnović te gradonačelnici gradova Solina, Trogira, Kaštela i Omiša, kao i predstavnici tvrtki Ericsson Nikola Tesla d.d., Končar-Električna vozila d.d., Granova d.o.o. i Geoprojekt d.o.o. te IGH d.d.

Na okruglom stolu zaključeno je to kako prijevozni sustav aglomeracije Splita, koji uz Split uključuje gradove Solin, Kaštela i

Trogir, treba podići na višu kvalitativnu razinu unapređenjem integriranog prijevoza te modernizacijom i izgradnjom stajališta, čiju će okosnicu činiti brza gradska željeznica. Također, u Kopilici je potrebno izgraditi intermodalni terminal, odnosno zajedničko stajalište za autobusni i željeznički prijevoz. Sudionici su zaključili to kako bi Split trebao postati prvi grad u RH u kojemu će zračna luka sa središtem grada biti povezana željeznicom. U sljedećem se razdoblju očekuje porast broja putnika u Zračnoj luci Split do čak četiri milijuna, a to je izazov za postojeće prijevozne sustave koji putnike zračne luke povezuju s trajektnom lukom i središtem grada Splita. Jedino učinkovito dugoročno rješenje jest razvoj sustava brze gradske željeznice te

izgradnja nove pruge do zračne luke.

U cilju realizacije navedenih projekata i poboljšanja mobilnosti građana u sklopu okruglog stola potpisan je Sporazum o dugogodišnjem partnerstvu u razvoju željezničkog prometa i unaprjeđenju integriranog prijevoza putnika na području Grada Splita i Splitsko-dalmatinske županije. Sporazum su potpisali predstavnici Ministarstva mora, prometa i infrastrukture, HŽ Infrastrukture, HŽ Putničkog prijevoza, Splitsko-dalmatinske županije, gradova Splita, Trogira, Kaštela, Solina i Omiša, Prometa d.o.o. Split, Zračne luke Split, Lučke uprave Split i Hrvatske gospodarske komore. U ime HŽ Infrastrukture sporazum je potpisao član Uprave Društva Marko Z. Žubrinić.

VELIKIM ULAGANJIMA U INFRASTRUKTURU DO KONKURENTNE I ODRŽIVE ŽELJEZNICE

PIŠU: Korporativne komunikacije HŽI-a
FOTO: Pixsell

U Zagrebu je 29. svibnja pod nazivom »Hrvatska kakvu trebamo - prometna budućnost Hrvatske« održana konferencija posvećena prometu, a jedna od tematskih cjelina bila je i željeznica.

Na otvorenju konferencije ministar mora, prometa i infrastrukture Oleg Butković održao je prezentaciju na temu »Hrvatska 2030. godine: prometna vizija«. Tom prigodom izrazio je nadu da će se u javnoj raspravi doći do boljih rješenja, istaknuvši kako je cilj da do 2030. promet bude održiv i profitabilan, siguran, pokretač gospodarskog razvoja i u službi integracijskih procesa (EU). Istaknuo je također da bi Strategija prometnog razvoja do 2030. trebala dati podlogu za rješavanje brojnih izazova u sektoru prometa.

Govoreći o željezničkome sektoru, ministar je poručio kako je za njegovu održivost i konkurentnost ključno ulaganje u infrastrukturu, a kao ključan projekt naveo je nizinsku prugu Zagreb – Rijeka. Istaknuo je kako je konačno sazrelo vrijeme da se donese politička odluka da se ona mora graditi te kako se mora uvjeriti Europsku komisiju da je nakon Pelješkog mosta nizinska pruga nacionalni projekt broj jedan.

Nakon tri tematska izlaganja održane su četiri panel-rasprave na kojima su sudjelovali mnogi stručnjaci iz gospodarstva i sektora prometa. Jedna od panel-rasprava bila je i vezana uz željeznicu. Na panel-raspravi »Kako vratiti promet na željeznice i teret u hrvatske luke« sudjelovali su predsjednik Uprave HŽ Infrastrukture Ivan Kršić, znanstvenica i sveučilišna profesorica Sanja Steiner, bivši ministar prometa Siniša Hajdaš Dončić i ravnatelj Lučke uprave Rijeka Denis Vukorepa.

Tom prigodom Kršić je predstavio brojne projekte HŽ Infrastrukture koji će, kada budu realizirani, podići razinu kvalitete željezničke infrastrukture te unaprijediti

Oleg Butković

Ivan Kršić, Siniša Hajdaš Dončić, Denis Vukorepa

željezničku uslugu, što će željeznicu učiniti više konkurentnom i održivom. Prvi čovjek HŽ Infrastrukture također je istaknuo kako su dva osnovna preduvjeta

za to osiguranje dovoljno sredstava za realizaciju projekata te stvaranje zakonodavnog okvira kako bi se ubrzali procesi i postupci za realizaciju tih projekata.

UREĐUJU SE PROSTORIJE ZA DALJINSKO UPRAVLJANJE

PIŠE: Branimir Butković
FOTO: Branimir Butković

Željeznički kolodvor Knin velika je i primjereno uređena građevina na središnjemu gradskom trgu. U prometnome smislu kninski kolodvor je ranžirno-rasporeni kolodvor s čak petnaest kolosijeka duljih od sedamsto metara. U željezničkom čvorištu Knin susreću se pruga Oštarije – Knin – Split, dulje vrijeme zatvorena unaska pruga te nizinska pruga Knin – Zadar. Kapaciteti kolodvora su veliki, no u ovome je trenutku posla malo. Unaska pruga zatvorena je, a opseg prometa na zadarskoj pruzi slab.

Izvrсна lokacija kolodvorske zgrade u središtu grada pogodovala je iznajmljivanju dijela kolodvorskih prostora. Na mjestu gdje je nekada u najmu bio salon namještaja, sada je jedan od popularnijih kninskih kafića »Square«. Lijepo uređen kafić prostire se na gotovo 150 m². Najdugovječniji podstanar u kolodvorskoj zgradi je *brico* Ante Belakušić koji je tamo *uselio* 1995. godine.

U kolodvorskoj zgradi na prvome katu i u prizemlju trenutačno se izvode radovi na uređenju prostorija u koje će se instalirati oprema za daljinsko upravljanje prometom. Radnici Pružnih građevina razrušili su pregradne zidove među nekoliko soba i tako dobili dvije velike prostorije u kojima će biti smješteni relejni uređaj i upravljačka soba za daljinsko upravljanje prometom. Osiguranje kolodvora je dovršeno, kablirane su postavne sprave za sve skretnice (osim za tzv. dvopostavne). Uz te radove na području kninskog čvorišta izvode se i radovi na sanaciji usjeka na dijelu pruge između Knina i Pađana.

Šef područja kolodvora Knin Jakov Vukorepa nadležan je i za kolodvore Plavno i Pađane. U ta tri kolodvora radi šezdeset radnika izvršne službe, i to skretničara, prometnika, vlakovođa, rukovaoca manevrom i manevrista. Osim radnika HŽ Infrastrukture u kolodvoru Knin je i jedinica HŽ Carga

te blagajnica iz HŽ Putničkog prijevoza. Radno vrijeme putničke blagajne je od 7 do 15 sati, a vikendom blagajna ne radi. S obzirom na raspored korištenja godišnjih odmora, blagajna u Kninu zatvorena je mjesec dana. Blagajnica u kolodvoru Šibenik koristi godišnji odmor te je blagajnica iz Knina otišla na zamjenu. Popravci i servisi vozila obavljaju se u pogonu Tehničkih servisa željezničkih vozila.

Uz noćnog vlaka Zagreb sa Splitom pove-

zuje i nagibni vlak. Tijekom ljetne sezone bit će uveden još jedan nagibni vlak. Preko Perkovića s četiri para vlakova Knin je povezan sa Šibenikom. Vikendom je broj vlakova manji. Prema Zadru već dulji niz godina putnike prevoze autobusi. Male količine tereta iz zadarske luke i prijevoz putnika autobusima uvjetovali su i sedmosatno radno vrijeme na toj pruzi pa dio prometnika i skretničara kao zamjena na posao putuje na ličku prugu. Putnika je malo, a potencijali za povećanje opsega prijevo-

Kolodvor Knin

za su skromni. Skromno gospodarstvo i iseljavanje, ponajprije mladih, govore u prilog tome. U posljednjih pet godina iz Knina je iselilo oko 4000 stanovnika. U teretnome prijevozu sirovine se dovoze za tvrtku DIV. Finalni proizvodi prevoze se kamionima. Talijanski je vlasnik tvrtke Orlovača u Kninu proteklih godina utovarivao treset i vozio ga za Italiju. Ove godine ti su prijevozi stali.

Jakov Vukorepa na željeznici je od 1.

Radovi na uređenju prostorije za daljinsko upravljanje prometom

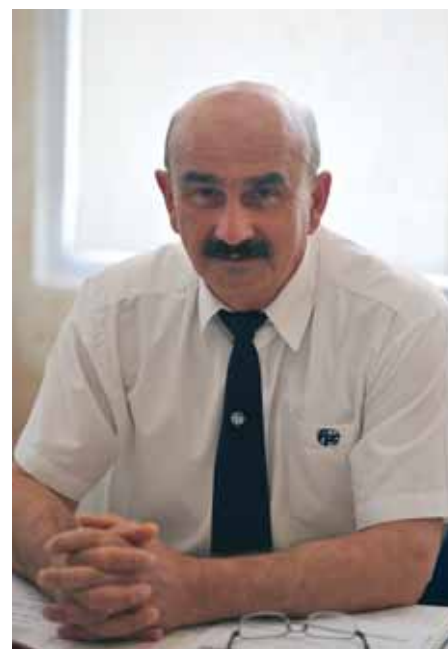
srpnja 1980. godine. U Kninu živi od 1995. otkada je doselio iz Splita i nije zažalio:

— Rodom sam iz Planjana pokraj Unešića. Gotovo trideset osam godina radio sam u kolodvorima od Solina do Perkovića. Živio sam u Splitu i nakon Oluje preselio samo ovdje i počeo kao prometnik. U Kninu sam se udomaćio i lijepo mi je. Možda ljudima kada zađu u godine odgovara manja sredina s manje gužve i nerveze. Osim kada idem u obilasku kolodvora, auto mi za posao ne treba. Sve je nadohvat ruke. I Split mi je bio drag, ali ne mogu reći kako patim za njim.

Od 1980. Vukorepa je radio u svim kolodvorima od Splita do Perkovića. Kraće vrijeme radio je u operativi, a od svih radnih mjesta najviše mu se u sjećanje urezao solinski kolodvor.

— Prije rata to je bio specifičan kolodvor. Od tri manevarske lokomotive, dvije su stalno radile. Vozila se pšenica, cement, u zoni kolodvora bili su Brodomerkur, Dalma... Sve u svemu bila su to lijepa vremena.

Željezničko čvorište Knin ima znatne kapacitete koji u ovome trenutku ni izdaleka nisu iskorišteni. Otvaranjem unske pruge i provedbom najavljenih ulaganja u zadarsku luku slika kninskog čvorišta dobila bi posve drugačiju sliku.

Jakov Vukorepa

POTPISAN UGOVOR O UVOĐENJU PET VLAKOVA

PIŠE: Sonja Cvetković
FOTO: HŽPP

Potpisivanjem zajedničkog ugovora 7. svibnja HŽPP i Grad Lipik ugovorili su prijevoz putnika posebnim vlakovima na zanimljive turističke manifestacije koje će se do kraja ove godine održati u Lipiku.

Ugovor su potpisali članovi Uprave HŽ Putničkog prijevoza Mladen Lugarić i Damir Rubčić te gradonačelnik Lipika Vinko Kasana. Prilikom potpisivanja ugovora Lugarić je istaknuo:

Zadovoljstvo mi je što smo danas u ovome povijesnom gradu, poznatom po izvorima termalne vode, toplicama, proizvodnji stakla i lipicancima, potpisali ovaj ugovor kojim smo omogućili to da putnici izletnici iz Zagreba i drugih krajeva Hrvatske otkriju sve ljepote Lipika. Zahvaljujem gradonačelniku Lipika, gospodinu Kasani na izvrsnoj suradnji s HŽ Putničkim prijevozom koja je rezultirala uvođenjem pet izletničkih vlakova. U suradnji s Gradom Lipikom osigurane su promotivne cijene za prijevoz vlakom u iznosu od 20 kuna, a djeca do četiri godine putuju besplatno.

Gradonačelnik Lipika dodao je:

Do ove uspješne suradnje došlo je prilikom revitalizacije daruvarske pruge. Na tome putovanju rodila se ideja o uvođenju turističkih vlakova. Lipik sada može ponuditi mnogo toga, a HŽ Putnički prijevoz je uvođenjem ovih vlakova pridonio širenju turističke ponude. Nadam se da ćemo sljedeće godine vlakovima popratiti još više manifestacija u našem gradu.

Prvi vlak vozio je u nedjelju 13. svibnja 2018. na 8. sajam cvijeća i ukrasnog bilja, a njime je bilo prevezeno 140 putnika. Putnike su dočekali gradonačelnik Lipika, dogradonačelnik Slobodan Katunar i župan Požeško-slavonske županije Alojz Tomašević uz zvuke Gradskoga puhačkog orkestra Lipik. Putnici su se mogli okrijepiti

Potpisivanje ugovora

domaćim sokovima te kriškom kruha premazanog domaćom svinjskom masti i posutog crvenom paprikom i lukom, a bilo je i domaće rakije koja je ponuđena kao piće dobrodošlice.

Među putnicima koji su stigli na Sajem cvijeća u Lipik bio je i član Uprave HŽ Putničkog prijevoza Damir Rubčić, a strojo-

vođa prvoga turističkog vlaka koji je stigao u Lipik bio je Ivo Komljenović, rodom iz Dobrovca. Turiste je u obilazak Lipika poveo bivši lipički gradonačelnik Antun Haramija, pokazavši im sve znamenitosti Lipika, grada duge i svijetle prošlosti, grada heroja, ali i grada vode, stakla i konja lipicanaca. Posjetitelji su mogli uživati u brojnim iznenađenjima, nastupima i razno-

likoj ponudi cvijeća, ukrasnog bilja i cvjetnih aranžmana u stoljetnome lipičkom parku. Organizatori žele zadržati titulu najvećega slavonskog sajma cvijeća te su stoga za ovu godinu planirali dolazak sajamskog vlaka iz Zagreba, novu kočiju Državne ergele Lipik i ostala iznenađenja.

Do kraja godine planirana su još četiri

posebna vlaka koji će voziti:

- 23. lipnja 2018. na jubilaru, 20. turnir ulične košarke (*streetball*), koji je već treću godinu zaredom i važan dio svjetske WT serije i u sklopu kojega će se 22. i 23. lipnja održati CedeVita Lipik 3x3 Challenger.

- 6. rujna 2018. na Ajvar fest, čiji su sastavni dio izvrsna organizacija i zabava, besplatni sastojci i prelijepi pitoreskni am-

bijent, a uz ajvar kući ćete moći ponijeti vrijedne i korisne nagrade koje je organizator pripremio za najboljeg kuhara ili kuharski tim.

- 29. rujna 2018. na Fišijadu, koja se održava posljednje subote u mjesecu rujnu koja je ove godine rezervirana za 13. izdanje. To natjecanje u kuhanju ribljeg specijaliteta dio je sadržaja proslave Dana grada, a s obzirom na to da je na dosadašnjim Fišijadama snage odmjeravalo i po 50 ekipa, zabave sigurno neće nedostajati.

- 5. prosinca 2018. na Mirise Božića, manifestaciju koja traje cijeli mjesec i koja obuhvaća dvadesetak kulturnih, vjerskih te zabavnih i sportskih događanja te će razveseliti sve dobne skupine. Uz bogatu ugostiteljsku ponudu u adventskim kućicama, zajedničko druženje djece i obitelji bit će organizirano i kroz ukrašavanje gradske jelke.

Posjetitelji u Lipiku mogu uživati i u Toplicama Lipik s prirodnim izvorima ljekovite vode poznatima još iz rimskog doba, stoljetnome perivoju koji krije brojne povijesne znamenitosti, obilasku Državne ergele Lipik te drugim turističkim ponudama grada Lipika i Požeško-slavonske županije.

POTPISANI UGOVORI S INEM-om I TŽV-om »GREDELJ«

PIŠE: HŽPP
FOTO: HŽPP

Uprava HŽ Putničkog prijevoza 15. svibnja potpisala je ugovore s tvrtkama Končar – Elektronika i informatika i TŽV »Gredelj« u cilju podizanja kvalitete usluge.

Ugovor za usluge srednjeg popravka statičkih pretvarača potpisan je s tvrtkom Končar – Elektronika i informatika d.d. Ugovor vrijedan 4,2 milijuna kuna obuhvaća izgradnju, ugradnju i ispitivanje 24 višestrukih statičkih pretvarača tipova VIS 50-1 i VIS 60-1 na putničkim vagonima. Ugovor je sklopljen na godinu dana uz jamstvo na kvalitetu izvedene usluge u trajanju od pet godina.

Prilikom potpisivanja Ugovora predsjednik Uprave Končar INEM-a Željko Tukša kazao je:

„Kako bi se osiguralo kvalitetno održavanje vagona, težište ponajprije treba biti na preventivnome, a tek potom na korektivnome održavanju. Ponosni smo se što se Končar INEM u proteklome razdoblju dokazao kao pouzdan partner, a vjerujem da ćemo s HŽPP-om uspješno surađivati i ubuduće.“

Također, potpisan je ugovor s TŽV-om »Gredelj« vrijedan 12,5 milijuna kuna koji obuhvaća usluge srednjeg popravka EMV-ova 6 111-016 i 6 111-017. Predviđeno trajanje popravka je 120 dana od dana obostranog potpisivanja ulaznog zapisnika, a TŽV »Gredelj« treba izraditi Plan kvalitete kao temelj za provođenje kontrole kvalitete izvedenih radova.

Nakon potpisivanja ugovora stečajni upravitelj TŽV-a »Gredelj« Tomislav Đuričin istaknuo je:

„Zahvaljujemo na ukazanome povjerenju. Vjerujem da ste zadovoljni kvalitetom poslova koje za HŽPP obavlja TŽV »Gredelj«. Za TŽV »Gredelj« svaki je ugovor iznimno važan, kako na domaćem, tako i

Predstavnici HŽPP-a i TŽV-a »Gredelj«

Potpisivanje ugovora

Predstavnici HŽPP-a i Končar INEM-a

na inozemnom tržištu.

Predsjednik Uprave HŽPP-a Željko Ukić zahvalio je partnerima na suradnji te rekao:

„S obzirom na starost HŽPP-ova voznog parka, važno je ulagati u obnovu vučnih i vučenih vozila kako bi se smanjio broj

kvarova i kako bi HŽPP bio pouzdan prijevoznik. Zadovoljstvo korisnika usluge nam je na prvome mjestu. I u sljedećem razdoblju nastavit ćemo obnavljati vozni park, no težište je i na osiguranju financijskih sredstava za nabavu novih vlakova, čime bi usluga HŽPP-a bila dodatno unaprijeđena.“

POVOLJNIJI PRIJEVOZ VLAKOM ZA BRANITELJE

PIŠE: Sonja Cvetković
FOTO: HŽPP

Potpisivanje ugovora

Uprava HŽ Putničkog prijevoza i Savez udruga branitelja radnika RH potpisali su 8. svibnja 2018. ugovor kojim je osiguran popust za prijevoz vlakom za zaposlene i nezaposlene branitelje, branitelje koji koriste braniteljsku mirovinu i supružnike branitelja.

Ugovor su potpisali predsjednik Uprave HŽ Putničkog prijevoza Željko Ukić te članovi Uprave Mladen Lugarić i Damir Rubčić te predsjednik Saveza udruga branitelja radnika RH Siniša Mastelić.

U povodu potpisivanja Ugovora Željko Ukić izjavio je:

„Cilj je ove Uprave popularizirati javni željeznički prijevoz i privući što više građana na korištenje prijevoza vlakom. Stoga nam je iznimno važno to što smo ovim Ugovorom osigurali popust za braniteljske udruge. Vjerujemo da će branitelji koristiti popuste i da će biti zadovoljni uslugom koju im pruža HŽ Putnički prijevoz.

Predsjednik SUBR-a RH Siniša Mastelić istaknuo je:

„Savez okuplja 30 000 članova, a ovaj popust važan nam je kako bismo našim članovima olakšali njihovu svakodnevicu. Na temelju novog Zakona o braniteljima osigurali smo povoljniji prijevoz za brani-

telje svih kategorija. S obzirom na braniteljski doprinos stvaranju države, smatramo da naši članovi to zaslužuju te će se Savez i dalje zalagati za osiguravanje kvalitetnog života svim svojim članovima.

Tom suradnjom osiguran je popust od 30 do 50 posto na putovanja u redovitim vlakovima na području RH za braniteljske udruge koje su članice Saveza udruga branitelja, a radi se o udrugama ZUBZH Zagrebački holding, UBIDR HŽ, UBIDR HŽ Rijeka, UDVRD Hrvatske šume, UB RIZ Odašiljači, UDVRD Klub Ina, UHB HEP 90-95, UHB Petrokemija, UDVDRSV Đuro Đaković i KUSDR-HPT.

2. Predstavnici HŽPP-a i Saveza udruga branitelja radnika RH

SINIŠA MASTELIĆ OSTAJE PREDsjedNIK

PIŠE: Branimir Butković
FOTO: Branimir Butković

U svečanoj sali zagrebačkog hotela Laguna 25. travnja održan je deveti izborni sabor Udruge branitelja i invalida Domovinskog rata Hrvatskih željeznica.

Uz 66 delegata s pravom glasa na Sabor je došlo i četrdesetak članova UBIDR-a HŽ-a. Gosti na Saboru bili su Jure Sertić, predsjednik Uprave AKD-a kao izaslanik ministra branitelja Tome Medveda, Nikola Ljuban, član Uprave HŽ Infrastrukture, Uprava HŽ Putničkog prijevoza, Gordan Žurga, predsjednik Uprave HŽ Carga, Goran Jurišić, predsjednik Uprave TSŽV-a, Boris Gobac, predsjednik Uprave Održavanja vagona, te Zoran Maršić, Marko Gašpar, Slavko Proleta i Ivan Forgač, predstavnici sindikata te predstavnici Saveza udruga branitelja radnika Hrvatske.

Izvještaj o radu UBIDR-a HŽ-a u protekle četiri godine podnio je Siniša Mastelić, predsjednik Udruge. Kronološki je prezentirao rad Udruge te istaknuo to da prema posljednjem popisu UBIDR HŽ-a u dvadeset podružnica ima oko 1500 aktivnih članova. Osnovne su zadaće UBIDR HŽ-a briga o željezničarima braniteljima u svim društvima hrvatskih željeznica, pomaganje djeci poginulih branitelja oko obrazovanja i zapošljavanja, briga o invalidima Domovinskog rata, obilježavanje uspomena na poginule branitelje, godišnjica stradavanja Vukovara i Škabrnje te Dana pobjede i domovinske zahvalnosti te prigodna okupljanja branitelja na izletima i sportskim susretima.

Tom prigodom Mastelić je zahvalio upravama željezničkih društava na dosadašnjoj suradnji u pružanju pomoći braniteljima te izrazio vjeru da će se ona i nastaviti. Istaknuo je i to da je UBIDR HŽ-a učlanjen u Savez udruga branitelja radnika Hrvatske u koji su učlanjene braniteljske udruge Hrvatskih šuma, Hrvatske elektroprivrede, HT-a, RIZ-a, Petrokemije, Zagrebačkog hol-

Siniša Mastelić

dinga i ostalih. Željezničarima je pak posebno priznanje to da je Siniša Mastelić izabran za predsjednika Saveza udruga branitelja radnika Hrvatske. U svojem govoru Mastelić je istaknuo:

„Naša je udruga aktivno sudjelovala u izradi Zakona o braniteljima. Bio sam dio tima koji je radio na njegovoj izradi i to smatram priznanjem djelovanju naše udruge. Koristim priliku te pozivam sve članove Udruge da se još više angažiraju u njezinu radu na korist branitelja koji rade na željeznici.“

Financijsko izvješće o proteklome razdoblju podnio je tajnik UBIDR-a HŽ-a Mate Vučić, a izvještaj Nadzornog odbora izložio je Miroslav Drenjančević.

Nakon što su delegati usvojili izvještaje pristupilo se izborima novog predsjednika te članova Središnjeg odbora, Suda časti i Nadzornog odbora. Najzanimljiviji dio svakako je bio izbor novog predsjednika. Za tu su se funkciju kandidirali Siniša Mastelić i Anto Šendo. Nakon brojenja glasova veći broj glasova dobio je dosadašnji predsjednik Siniša Mastelić koji je time dobio mandat i za sljedeće četiri godine.

UNAPREĐENJE SURADNJE SA ZSSK CARGOM

PIŠE: HŽ Cargo
FOTO: HŽ Cargo

Delegacija slovačkog nacionalnog željezničkog operatera za prijevoz tereta (ZSSK Cargo) bila je 15. svibnja u službenom posjetu Luci Rijeka, a 16. svibnja HŽ Cargo u Zagrebu. Kao partneri podrške ZSSK Carga i HŽ Carga na sastancima su sudjelovali i predstavnici tvrtki Budamar South i Agit.

S predstavnicima Luke Rijeka održan je zajednički sastanak. Sastanak se sastojao od dva dijela: u prvom dijelu predstavljene su prezentacije Luke Rijeka (tema: lučki kapaciteti i perspektive) i HŽ Carga (tema: predstavljanje tvrtke s fokusom na prome-

tu između Slovačke/i zemalja iza Slovačke i Hrvatske preko riječkih terminala s posebnim naglaskom na luci Bakar). Uslijedila je konstruktivna rasprava čiji je cilj bio iznalaženje optimalnih rješenja za maksimalno iskorištenje lučkih kapaciteta Luke Rijeka u sinergiji s predstavnicima nacionalnih željezničkih tvrtki i logističkih partnera. Krajnji cilj je pridobivanje novih roba preusmjerenih s drugih pravaca (sjevernih luka) u Luku Rijeka te porast robnih tokova između južne i sjeverne Europe proširenjem na baltičko-jadranski koridor. Nakon sastanka organiziran je obilazak lučkog terminala Bakar za rasuti teret.

Drugog dana, 16. svibnja, u sjedištu HŽ Carga u Zagrebu nastavljen je razgovor na temu unapređenja suradnje dvaju nacionalnih željezničkih operatera u cilju povećanja opsega prijevoza robe duž osi sjever-jug odnosno baltičko-jadranskog koridora. U tu svrhu između ZSSK Carga i HŽ Carga potpisan je Memorandum o razumijevanju, dokument podrške kojim se obje strane zalažu za strateško partnerstvo koje uključuje aktivno sudjelovanje na svim područjima: prodajnom, tehničko/tehnološkom, informatičkom i svima ostalima koji će doprinijeti rastu obaju kompanija i gospodarstva općenito.

Predsjednik ZSSK Carga Martin Vozar i prvi čovjek HŽ Carga Gordan Žurga potpisali su Memorandum o razumijevanju

STRANI PRIJEVOZNICI PREPOZNALI TSŽV

PIŠE: Branimir Butković
FOTO: Branimir Butković

Tehnički servisi željezničkih vozila tvrtka su u vlasništvu HŽ Putničkog prijevoza i tradicionalno su bili vezani uz servise nacionalnih prijevoznika. I strani prijevoznici u teretnome prijevozu prepoznali su ih kao pouzdanog partnera.

U siječnju 2018., prvi u Hrvatskoj, Tehnički servisi željezničkih vozila i Rail Cargo Carrier potpisali su okvirni sporazum o poslovno-tehničkoj suradnji za tekuće održavanje električnih lokomotiva austrijske serije 10 63. Prvi samostalni tehnički pregled popularnih krokodilki u depou u zagrebačkome Ranžirnom kolodvoru obavljen je 16. svibnja.

Direktor RCC-a Milan Brkić u kraćem razgovoru rekao nam je to kako ta suradnja za njegovu tvrtku znači veliko unaprjeđenje u

kvalitativnome smislu:

„Danas su dvije naše lokomotive (22. svibnja, op.a.) u depou i danas će ponovno biti na pruzi. Bitno nam je da na više lokacija imamo osiguran servis i problem riješimo tamo gdje se lokomotiva zatekne. Do ovog sporazuma lokomotive smo *šlepali* u Austriju ili bi austrijski tehničari dolazili u Hrvatsku. Kada bi lokomotiva bila odvezena u Austriju, prošlo bi tjedan dana dok se ne bi vratila na prugu.

Technische Servis ÖBB iz Beča koji održava lokomotive za RCC izdaje audite kojima se dokazuje da se u radionicama poštuju austrijski standardi održavanja. Tehnički servisi održavanja željezničkih vozila uz krokodilke izvode i tekuće održavanje austrijskih manevarskih lokomotiva

serije 2068 te korektivno održavanje Taurusa serija 1116 i 1216. Ukupno se radi o voznome parku od 28 lokomotiva.

Za Tehničke servise željezničkih vozila taj je posao veliki tehnološki iskorak kojim se potvrđuje to da su u njihovim pogonima usvojeni vrlo visoki standardi održavanja u Technische Servis ÖBB. Istodobno taj je posao i referenca koju prepoznaju i drugi strani prijevoznici koji voze u Hrvatskoj. Tako se za Train Hungary u pogonima TSŽV-a tokare kotači lokomotiva, a za novog prijevoznika, riječki Transagent Rail, osam lokomotiva priprema se za homologaciju. Potpisan je i ugovor o tekućem održavanju dijela električnih lokomotiva za PPD, a nakon dva desetljeća s Inom je dogovoreno održavanje šest manevarskih lokomotiva serije DHL 600.

»SJEDNI I VOZI!«

PIŠE: Vlatka Škorić

FOTO: arhiva Nextbikea – sustava javnih bicikala

Pod sloganom »Sjedni i vozi!« tvrtke Nextbike sustav javnih bicikala se u Hrvatskoj koristi već pet godina. Hrvatska je treća zemlja po broju gradova u Europi koji imaju tu uslugu, odmah nakon Njemačke i Poljske, a Zagreb, Poreč, Sarajevo i Banjaluka najuspješniji su u regiji. U samo pet godina Nextbike – sustav javnih bicikala osvojio je 17 gradova u Hrvatskoj i tri grada u susjednoj Bosni i Hercegovini. Do ljeta će se Nextbikeovi bicikli moći koristiti u Jastrebarskom te na potezu između Drniša i Nacionalnog parka Krka.

Rečeno je to na konferenciji za medije koja je u povodu pete obljetnice rada tvrtke Nextbike – sustav javnih bicikala održana u zagrebačkom Boćarskom domu 15. svibnja.

Vizija tvrtke do 2020. jest integracija svih pružatelja usluga javnog prijevoza putem jedinstvene mobilne platforme. Od pilot-projekta u Zagrebu do 20 gradova u Hrvatskoj i Bosni Hercegovini, uz nezapamćen interes novih gradova iz cijele regije. Nije loše! – rekli su pokretači projekta Krešimir Dvorski i Ante Gustin.

Nextbike – sustav javnih bicikala u Hrvatskoj i BiH ima više od 30 000 registriranih korisnika koji se mogu služiti s 550 bicikala. Sljedeći je njihov korak iskorak u ostale zemlje u regiji u cilju da 2020. imaju 100 000 korisnika. Razlozi za takav uspjeh nameću se sami: održiva mobilnost, porast ekološke osviještenosti građana, korištenje javnih bicikala, *carsharing* i slične usluge konačno postaju *mainstream*.

Peti rođendan projekta pozdravili su i Darinka Jug, izaslanica zagrebačkog gradonačelnika Milana Bandića, Tena Šarić iz Sindikata biciklista, Ahmed Ćerimović iz Nextbikea BiH te poznati *stand-up* komičar Goran Vugrinec – Goc, koji je i sam korisnik sustava. Organizatori su spomenuli i svoje partnere bez kojih ne bi mogli ostva-

Obilježavanje pete obljetnice tvrtke Nextbike

riti tako vrijedne rezultate. Među partnerima je i HŽ Putnički prijevoz s kojim Nextbike surađuje od 2014. godine.

Jednom registrirani korisnik za samo 200 kuna godišnje članarine može koristiti Nextbike bicikle u više od 150 gradova u svijetu! Turistima je namijenjen sedmodnevni paket za samo 100 kuna, a opcija *Pay As You Go* omogućuje najam bicikala u trajanju do 30 minuta za samo pet kuna. Za svoj peti rođendan Nextbike je pripremio i posebnu ponudu pa od 16. do 31. svibnja svim korisnicima daje 50 posto popusta na godišnju pretplatu. Tako će se tijekom rođendanske akcije umjesto za redovitih 200 kuna moći voziti godinu dana za samo 100 kuna. Potrebno je samo poslati svoje ime, prezime i broj mobitela na e-adresu info@nextbike.hr najkasnije do 31. svibnja.

Njihov trud prepoznali su mnogi te su ih

nagradili raznim priznanjima pa su tako proglašeni najboljom malom tvrtkom po društveno odgovornom ponašanju i najboljim *startupom* zelenoga gospodarstva, dobili su *Green Mark* certifikat za izvrsnost, dvostruki su dobitnici nagrade *DM Green City* za poseban doprinos zaštiti okoliša, a za 2014. i 2016. osvojili su i nagradu Hrvatske udruge poslodavaca za brigu o okolišu, dok su 2015. dobili priznanje za najbolju marketinšku kampanju hrvatskoga zelenog gospodarstva.

Osim širenja broja stanica i bicikala Dvorski i Guštin najavljuju integraciju sa svim cestovnim, željezničkim i zračnim prijevoznicima. U tijeku je izrada aplikacije kojom će putnik moći, na primjer, iz vlaka blokirati svoj bicikl koji ga čeka u kolodvoru i odvesti se do nekog gradskog odredišta, a u slučaju kiše moći će ostaviti bicikl na odredištu i tramvajem se vratiti u kolodvor, sjesti u vlak i vratiti se kući.

GUŽVA U HŽM-U

PIŠE: Janka Fučić
FOTO: HŽM

Nakon zime 2017./2018. i Adventa u Zagrebu, koji je dijelom održan i u Hrvatskom željezničkom muzeju, zanimanje za željezničku baštinu ne jenjava. Tijekom proljetnih mjeseci 2018. HŽM je posjetilo oko dvije i pol tisuće posjetitelja, što je znatan porast u odnosu na prošlu godinu.

Dobar dio tog broja čine učenici drugih razreda osnovnih škola s područja Zagreba i Zagrebačke županije. Naime, posjet HŽM-u ušao je u nastavni kurikulum osnovnih škola u sklopu terenske nastave. To je rezultat suradnje HŽM-a i nekoliko vodećih turističkih agencija koje u svojoj ponudi imaju organizaciju jednodnevnih izleta za učenike drugih razreda osnovnih škola, a koji uključuju obilazak autobusnog i željezničkog kolodvora, zračne luke te Hrvatskog željezničkog muzeja kao jedinog muzeja u sklopu tog putovanja.

U većemu broju dolaze i ljubitelji željeznica, kako odrasli tako i djeca. Budući da im odgovaraju mogućnost neometanog kretanja po stazama te individualan, prilagođen pristup, u HŽM dolaze i terapijske skupine osoba s posebnim potrebama. Njihovo je jedino pitanje jesmo li otvoreni cijele godine kako bi mogli ponovno doći. Među stranim posjetiteljima najviše oduševljenja pokazuju oni koji stižu iz Velike Britanije i Njemačke, zemalja u kojima se također njeguje željeznička baština.

Povećanom zanimanju doprinosi i to što je tijekom zime, odnosno razdoblja u kojemu je na vanjskome prostoru HŽM-a održana manifestacija Advent u Zagrebu, uređen okoliš Hrvatskog željezničkog muzeja, asfaltirane su staze uz željeznička vozila te su nabavljene klupe za perivoje i koševi za smeće. Na zidu uz ulaz u HŽM umjetnici su naslikali mural s prikazom željezničke mreže u Hrvatskoj. Također, nasipan je šljunak i postavljena pruga uskotračne vrtnje željeznice. Na vanjskome prostoru HŽM-a postavljen je i restaurirani poštanski vagon koji je do prosinca 2017. stajao na šesto-

me peronu Zagreb Glavnog kolodvora. U njega se sada ulazi preko stuba nabavljenih upravo za tu svrhu. U vagonu se trenutno može vidjeti izložba »Putovanje kroz vozne redove« koja prikazuje dio baštine koja se čuva u HŽM-u, a nije uvijek dostupna.

Uređena je i jedna prostorija u zgradi HŽM-a u kojoj je izloženo nekoliko predmeta. Tako se pružila mogućnost da se u svibnju radionice održi u samoj zgradi HŽM-a, i to prvi put. Djeca su tijekom te radionice učila vještinu izrade cvijeća od krep-papira pod vodstvom gošće Vesne Zaimović iz

Osnovne škole Lovre pl. Matačića iz Zagreba. Izrađeno cvijeće djeca su nosila kućama na poklon majkama i drugim dragim osobama za Majčin dan. Sudionici radionice postavljali su pitanja i pokazivali zanimanje i za pojedina željeznička vozila koja su ih okruživala.

Tijekom ljetnih mjeseci ritam dolazaka posjetitelja u HŽM bit će blaži, osim ako ih ne okupi neki interaktivni sadržaj, na primjer vrtna željeznica ili neka maketa. Nadamo se da će se to i ostvariti te da će i jesen biti jednako zanimljiva i obogaćena nekim novim zanimljivim događanjima.

ŠIRE SE VLAKOVI NA VODIK

PIŠE: Ružica Stanić
IZVOR: www.globalrailnews.com
FOTO: Alstom/Michael Wittwer

Vlakovi na vodik mogli bi se pojaviti i u Ujedinjenom Kraljevstvu. Naime, Alstom je objavio da će u suradnji s prijevoznikom Eversholt Railom vlakove klase 321 nadograditi posebnom tehnologijom kako bi vozili na vodik. Britanski ministar željeznice Jo Johnson objavio je ambiciozan plan za ukidanje dizelskih vlakova u toj zemlji do 2040. godine. Alstom sada pokušava postati dijelom tog plana. Njihovi vlakovi na vodik Coradia iLint već prolaze ispitivanja u Njemačkoj.

Alstom svoju priliku vidi u tome što vlakovi na vodik mogu voziti neelektrificiranim prugama.

„Ne samo što vlakovi na vodik [ispuštaju] nula ugljika, nego su gotovo bešumni i ne ispuštaju čestice, što znači da pružaju visoku kvalitetu zraka i prednosti [smanjenja] onečišćenja bukom. Manje od 50 posto željezničke mreže UK-a elektrificirano je, a za velik dio nije izgledno da će ikad biti elektrificiran. (...) smatramo da bi vodik mogao pružiti pravo rješenje za nula ugljika na mnogim dijelovima mreže. – izjavio je generalni direktor Alstom UK & Ireland Nick Crossfield.

NOVA PRUGA U LATVIJI

PIŠE: Ružica Stanić
IZVOR: www.railwaypro.com
FOTO: Rail Baltica

Rail Baltica raspisao je javni natječaj za nabavu radova i nadzor nad radovima izgradnje nove pruge u Latviji u sklopu velikoga projekta Rail Baltica. Dvokolosiječna elektrificirana pruga Vangaži – Salaspils – Misahe bit će duga 60 km. Projekt uključuje izgradnju deset mostova, uključujući most na rijeci Daugavi duljine 1,6 km, 14 cestovnih nadvožnjaka, 15 željezničkih nadvožnjaka, četiri prijelaza za životinje (tzv. zelena mosta), 45 propusta i 12 točaka za prijelaz plinovoda.

Javni natječaj otvoren je do 18. lipnja ove godine.

Podsjetimo, Rail Baltica zajednički je potihvat Estonije, Litve i Latvije za izgradnju pruge standardne kolosiječne širine od estonskog glavnog grada Tallinna do poljske Varšave. Pruga ukupne duljine 870 km trebala bi navedene zemlje bolje integrirati u europsku prometnu mrežu. Najavljeno je da će pruga biti dovršena 2025. i puštena u promet do 2026. godine.

HRABRIJE PREKO PRUGE

PIŠE: Ružica Stanić
IZVOR: www.globalrailnews.com
FOTO: ProRail

Na željezničko-cestovnim prijelazima u nizozemskom gradu Haarlemu u probni je rad pušteno novo pomagalo namijenjeno starijim pješacima i osobama smanjene pokretljivosti. Riječ je o uređaju nalik na semafor postavljenom uz polubranike koji pokazuje koliko je još otprilike vremena ostalo do spuštanja polubranika. Ako je na uređaju prikazan zeleni simbol pješaka u hodu (kao na običnim semaforima), to znači je ostalo još mnogo vremena za prelazak preko pruge. Ako je, naprotiv, prikazan bijeli vlak, to znači da neće proći još dugo do spuštanja polubranika zbog nailaska vlaka. To pomagalo nije zamjena za uređaje osiguranja na prijelazu (polubranike i svjetlosno-zvučnu signalizaciju), nego njihova nadopuna.

Glasnogovornik ProRaila, vladine agencije za održavanje željezničke infrastrukture, izjavio je da je takvo rješenje prvo u svijetu te da ohrabruje starije osobe i osobe smanjene pokretljivosti na uporabu željezničko-cestovnih prijelaza, koje ponekad izbjegavaju zbog straha da će neće stići prijeći na vrijeme.

ŽELJEZNICE VELIKIH BRZINA U RUSIJI

PIŠE: Toma Bačić
FOTO: Toma Bačić

Ruske željeznice dulje planiraju izgradnju nove pruge velikih brzina koja će povezivati Moskvu s Nižnjim Novgorodom i Kazanom, no i prije početka izgradnje te pruge putnicima nude mogućnost putovanja vlakovima velikih brzina. Ruski se vlakovi brzinom ne mogu uspoređivati s onima u Kini, Francuskoj ili Španjolskoj, no izvrsna razina usluge i vrijeme putovanja od središta Moskve do središta Sankt Peterburga usporedivi sa zrakoplovnim prijevozom čine ih izuzetno konkurentnima. Danas su vlakovi Sapsan jedan od najpopularnijih proizvoda RŽD-a.

Dva najveća grada u Rusiji povezana su 650 km dugom željezničkom prugom po kojoj vlakovi voze brzinama do 240 km/h. Od 2009. Moskvu i Sankt Peterburg povezuje 15 pari vlakova Sapsan na dan. Riječ je o vlakovima koje je za Ruske željeznice (RŽD) sagradio Siemens, a koji se temelje na njemačkim vlakovima velikih brzina ICE3/Velaro. Prvih osam vlakova Siemens je RŽD-u isporučio krajem 2008., a preostalih osam 2014. godine. Danas flota ruskih vlakova Sapsan, nazvanih prema ptici koja najbrže leti – sivome sokolu, vozi na relacijama Moskva – Sankt Peterburg i Moskva – Nižnji Novgorod brzinama do 240 km/h.

Smještaj za putnike u desetodijelnim vlakovima podijeljen je u tri razreda – prvi, poslovni i turistički. Ukupan kapacitet je 604 putnika. Vlak ima i vagoni restoran i VIP salon. Ako se prijevozna karta kupuje unaprijed, cijene iznose 3180 kuna za VIP salon, 1000 kuna za prvi, 950 kuna za poslovni i 550 kuna za turistički razred. Te su cijene drastično više od onih za sporije, noćne vlakove koji povezuju Moskvu i Sankt Peterburg. U njima se može putovati za stotinjak kuna po smjeru.

Vlakovi Sapsan putnicima nude izvrsnu razinu putovanja: u poslovnoj klasi putni-

cima je na raspolaganju obrok s tri izbora jela, kava, osvježavajuće piće, papuče i slušalice za glazbu s izborom od deset glazbenih programa. Razina usluge je na razini zrakoplovne za srednje duge letove. Putnicima je na raspolaganju i program filmova, kao i izvrstan informacijski sustav. Pruga Sankt Peterburg – Moskva opremljena je za prometovanje brzinom od 200 km/h sredinom sedamdesetih godina 20. stoljeća. Tada su bivše Sovjetske željeznice kupile od Škode seriju lokomotiva ČS200 koje su vlakove između dvaju naj-

većih ruskih gradova vukle brzinama od 200 km/h. Prilikom kupovine vlakova Sapsan pruga je prilagođena za prometovanje maksimalnom brzinom od 250 km/h. Između Moskve i Nižnjeg Novgoroda voze vlakovi Talgo istoimenog španjolskog proizvođača željezničkih vozila maksimalnom brzinom od 180 km/h. Garniture Talgo vuku nove električne lokomotive EP20 Olimp koje je sagradio francuski Alstom u suradnji s ruskim TransMashHoldingom. Isti takvi vlakovi, sa sustavom promjenjive širine kolosijeka, prometuju i između Mos-

Elektromotorni vlak Lastočka

kve i Berlina. U vlakovima Talgo koje Ruske željeznice brendiraju nazivom Striž (čioipa) postoje dvije vrste smještaja – dnevni i noćni. Vlakovi Striž koji voze prema Nižnjem Novgorodu opremljeni su dnevnim interijerom, dok su vlakovi koji voze prema Berlinu opremljeni noćnim interijerom.

Vlakovi Lastočka su Siemensovi elektromotorni vlakovi Desiro koje u Rusiji lokalno proizvodi tvrtka Sinara. Te vlakove RŽD koristi u regionalnome prijevozu, a u njima su putnicima dostupni aparati za poslu-

Vlak za velike brzine Sapsan

živanje pića. Ti vlakovi voze maksimalnom brzinom od 160 km/h.

Između Rusije i Finske voze vlakovi Allegro, koji su u vlasništvu tvrtke Karelian Trains i koje je proizveo francuski Alstom. Ta je tvrtka zajedničko ulaganje (*joint venture*) Ruskih i Finskih željeznica. Povezuje Sankt Peterburg i Helsinki, što je rela-

cija duga 440 km. Vlakovi Allegro koji voze maksimalnom brzinom od 220 km/h povezuju te gradove za tri sata i 30 minuta. Granična kontrola obavlja se u vlaku, a vlak stoji na finskoj strani granice, u kolodvoru Vainikala zbog smjene strojnog osoblja. Tvrtka Karelian Trains u floti ima četiri vlaka Allegro serije Sm6.

TAJVAN

– LIJEPI OTOK (2)

PIŠE: Martina Štiglić
FOTO: Martina Štiglić

Putujući Tajvanom skrećemo iz elipse zadane željezničkom prugom i odlučujemo isprobati ališansku brdsku željeznicu.

Ališanska uskotračna željeznica, širine kolosijeka 762 mm, duljine 86 km, prometuje od grada Chiayija na zapadnoj obali do mjesta Alishana visoko u planinama. Izgradile su je 1912. japanskih vlasti kako bi izvukle što više drvene mase iz prekrasnih, sada zaštićenih šuma Ališanskoga gorja, no danas se njome voze uglavnom turisti.

Zbog radova na pruzi u planine smo krenuli autobusom i odsjeli u selu Fenquihu, u katoličkome hostelu kod svestranog brata Martina iz Vijetnama. Selo ima željeznički muzej i restorane koji prodaju takozvane bento obroke u limenim kutijama (obroci kakve su jeli nekadašnji željeznički radnici postali su robna marka) te je ishodište raznih hodačkih tura kroz prašumu i okolna brda posvuda ukrašena velikim plantažama čaja.

Kada smo planinareći naišli na iznenadan kraj staze u zarasloj prašumi, probili se kroz paučinu i nečiju plantažu čaja do ceste duboko ispod nas, zaustavili smo kamiončić tamošnjih čajara pa se na njemu vratili u Fenquihu. Martin je bio oduševljen jer je time dokazano da su Tajvanci sačuvali dušu.

Sjedeći u lokalnoj čajani promatrali smo obližnje vrhove zastrte oblacima i planirali sutrašnju hodačku turu, kada je s Viktorove noge na bijele mramorne pločice ispala nahranjena debela pijavica, zbog čega nam je bilo malo neugodno pred gazdarcem tog urednog lokala.

Otišli smo s brda, zavoji su uspavali sve putnike u prepunome autobusu, presjeli smo u putnički vlak do staroga glavnog grada Tainana. Ondje zaista svaki bog ima svoj hram, a petkom bogovi preko svojih posrednika mogu izreći svoje želje. Tako je jedan od njih poželio vožnju gradom na zadnjem sjedalu automobila, a oko podneva, uz buku petardi, šareni maskirani ples i

Kolodvor Fenquihu

Hualien - NP Taroko

bučnjanje to je i dobio.

Nizozemska tvrđava Anping svjedok je porobljavanja plemena koje je ondje nekada živjelo, ali njihova prevlast u tim vodama potrajala je samo do napada slavnoga kineskoga generala Koxinga. Nakon njega Japanci su zauzeli cijelu regiju, a na Tajvanu proveli socijalni eksperiment planskog razvoja. Izgradili su infrastrukturu, željeznice, škole te postupno uklopili Tajvance u takav sustav. Poslije su opet došli Kinezi i nastavili po svome.

Tajvanci vole boravak u prirodi pa su planinarske staze, izletišta, vrući izvori, vulkani i nacionalni parkovi vikendima iznimno

posjećeni. Tijekom radnih dana ipak je moguće pronaći mir u prirodi.

Zanimljivo je to da u tome dijelu svijeta godišnji odmor traje samo nekoliko dana pa osim zlatnog i srebrnog tjedna, kada su uglavnom svi slobodni, ljudima preostaje vrlo malo vremena za opuštanje.

Ulazak u nacionalne parkove naplaćuje se prema načinu kako se do njih stiže pa oni koji stižu osobnim vozilima plaćaju skuplju ulaznicu.

Javni prijevoz potiče država, kartica Easy koristi se u svim prijevoznim sredstvima i svim vlakovima, osim u THSR-u, a neke autobusne linije u gradovima besplatne su uz

Liuqiu - u potrazi za morskim kornjačama

validaciju te kartice.

Potresi, odroni, tajfuni i ostale prirodne nepogode stalni su posjetioci tog otoka, kod kojeg se guraju dvije velike tektonske ploče. Stanovnici to prihvaćaju kroz svoj sustav vjerovanja u kojemu je još prisutan šamanizam, ali i praktičnije, kroz prilagođenu gradnju i pouzdan sustav službi civilnog obavještanja i spašavanja. Veliki potres na istočnoj obali s epicentrom u blizini grada Hualiena, u koji smo stigli mjesec dana nakon potresa, nije ostavio posljedice na život u tome gradu. Kada se hostel u kojemu smo bili smješteni zatresao, bili smo jedini koji su napustili zgradu i time si potvrdili da je to svakodnevna pojava. Metro u Taipeiju izvrsno je osmišljen kroz pet osnovnih linija, među kojima je smeđa linija manjih gabarita, daljinski upravljana i vodi nadzemno prema brdu Maokong te sa nadovezuje na žičaru koja vodi na vrh. Gradski metro svakoga dana preveze oko dva milijuna putnika, čistoća je besprije-

korna, snalaženje je olakšano dvojezičnim kinesko-engleskim natpisima, a cijena korištenja vrlo je pristupačna.

Autobusi upotpunjuju prometnu mrežu i povezuju svaki kutak gradova i okolice. Osim gradskih linija moguće je koristiti i brzi vlak za tajouanski aerodrom, koji polazi iz nekoliko stanica metroa u gradu. Idealan odmor bio bi obilazak cijelog otoka biciklističkom stazom čiji nulti kilometar počinje u kolodvoru Songshan u Taipeiju. Pojedine stare željezničke pruge i male stanice preuređene su u prekrasne biciklističke staze. Prijevoz bicikala vlakovima standardna je stvar, a gradski bicikli također se unajmljuju karticom Easy. Obišli smo nekoliko mjesta s toplim ljekovitim izvorima, a na prekrasnome koraljnom otoku Little Liuqiu ronili uz morske kornjače na koraljnoj ispaši. Mada se zbog opasnih struja oko otoka ne preporuča roniti u vlastitome aranžmanu, promatrali smo domaće ronioce i krenuli kamo i oni.

Prehodali smo nacionalne parkove u gorjima, istraživali velike i male gradove, uživali u finoj i raznolikoj hrani, pili čajeve i pivu, lovili riječne rakove u gradu, upoznali lokalne izdavače neovisne glazbe, bili na izvrsnome klupskom koncertu, vidjeli teraco muzej i muzej lutkarstva, a kući ponijeli sušene ribe, gljive i grahorice s *placa*.

U kolodvoru Hualien

»LOKOMOTIVIN« NENAD ŠOŠTARIĆ, NAJBOLJI HRVATSKI RUKOMETNI TRENER

PIŠE: Branimir Butković
FOTO: Ivan Santro

U vjerljivom pobjedom 29 : 19 nad »Podravkom« u finalnoj utakmici Kupa Hrvatske rukometašice »Lokomotive« i ovu su se sezonu okrunile trofejom. Nastavak je to niza rezultatskih uspjeha koji je počeo protekle godine kada je »Lokomotiva« osvojila Challenge Cup. Uvijek je nezahvalno isticati najzaslužnije, no u ovome je slučaju teško zaobići Nenada Šoštarića, trenera rukometašica »Lokomotive« i izbornika hrvatske ženske rukometne reprezentacije, koji je 2017. u izboru Hrvatskog rukometnog saveza i »Sportskih novosti« izabran za najboljega hrvatskog rukometnog trenera.

Naš sugovornik u sportu je kao igrač i trener više od četrdesetljeća, a u »Lokomotivi« je u nekoliko navrata »slagao razbijene dijelove«. Prvi put Nenad Šoštarić bio je na klupi »Lokomotive« u sezoni 1997./1998. Zanimljivo je spomenuti to kako je tada uz naziv »Lokomotive« stajao i Kraš. Te sezone »Lokomotiva Kraš« igrala je finale Kupa pobjednika kupova. Godine 2009., u situaciji kada je s malo sredstava trebalo »slagati« ekipu, Nenad Šoštarić drugi put sjeda na »Lokomotivinu« klupu. I kada se sve posložilo, tjedan dana prije početka prvenstva u sezoni 2013./2014., dobiva otkaz. Te sezone rukometašice »Lokomotive« osvojile su Prvenstvo Hrvatske. U sličnoj situaciji kao i prethodni put Šoštarić se vraća u klub 2015. s ambicijom da radi u školi rukometa i omladinskom pogonu. Godinu dana poslije ponovno sjeda na klupu seniorske ekipe i u sezoni 2016./2017. »Lokomotiva« osvaja Challenge Cup, a u svibnju ove godine i Kup Hrvatske.

Danas je prosjek starosti igračica »Lokomotive« 21,5 godina i u europskim okvirima zapravo se radi o »dječjem vrtiću«:

«Igračice mađarskog »Gyora«, aktualne prvakinje Europe, u svojem sastavu imaju sedam igračica starijih od trideset godina. S druge strane u cijeloj hrvatskoj ligi samo je nekoliko igračica starijih od trideset

Nenad Šoštarić

godina. Iskustvo je vrlo važno jer vrijednost igranja jakih utakmica ne može se nadomjestiti i često je presudno. Ključno je naći način da se klubu organizacijski pomogne. Naš je klub i u hrvatskim okvirima jeftin. Nama trebaju sredstva za natjecanja, trening i redovite stipendije igračicama.

Danas je sedam igračica »Lokomotive« na popisu hrvatske reprezentacije, a prema riječima trenera, nekoliko ih je izraslo u igračice europske klase.

Prije desetak godina imao sam priliku prisustvovati razgovoru koji su s Ćirom Blaževićom vodili danas pokojni Ivan Kušan i Pajo Kanižaj. Tom prilikom Ćiro im je rekao kako je sedam uvjeta za uspjeh u

sportu. Prvih šest se ne sjećam, ali kao sedmi je Ćiro naveo sreću:

«Znaš, nekada tvoja sudbina ovisi o tome hoće li se lopta od grede odbiti u polje ili u gol.»

I doista, sreća u posljednje dvije godine nije bila na strani igračica »Lokomotive«. Prošle su godine za jedan gol izgubile titulu prvakinja Hrvatske, a 2018. u polufinalu Challenge Cupa postigle su manje golova u gostima i ispale od »Gran Canarie«.

«To je tako u sportu. U četiri utakmice tri puta bili smo bolji od »Podravke«. Pobjeđivali smo s razlikom od sedam do deset

Rukometašice »Lokomotive« slave pobjedu u Kupu Hrvatske

golova, a izgubili s golom razlike. No možda nam se to vrati s kamatama.

Šoštarić smatra da bi drugačiji sustav natjecanja učinio domaće natjecanje atraktivnijim:

U Hrvatskoj imamo dva jaka kluba i sustav natjecanja treba mijenjati tako da se smanji broj prvoligaških ekipa (sada ih je 14, op.a.) ili da se nakon prvog dijela igraju dvije lige prema ostvarenim rezultatima. Moglo bi se organizirati i doigravanje. Ovakvo kako sada igramo klasičnu ligu samo jedan poraz može odlučiti prvenstvo i na taj se način potpuno gubi draž natjecanja. S promjenom sustava ostalo bi više vremena i za reprezentativne akcije. Vrlo važnim mi se čini i klasificiranje sportova. *Uprkosjećivanjem* sportova najviše se bavimo slabima, a fokus bi trebalo staviti na najbolje.

Danas se mladima nudi mogućnost bavljenja nizom najrazličitijih aktivnosti. U vrijeme kada je Nenad Šoštarić jurio za loptom sve je bilo jednostavnije, a mediji su od igrača stvarali zvijezde. No i nekada, kao i danas, tzv. ženski sport bio je u drugome planu:

U vrijeme kada smo mi igrali društvo je bilo siromašnije i sve se svodilo na loptu. Unatoč velikim mogućnostima čini mi se kako je, općenito govoreći, manji interes za sport. Ulaganja u kulturu i sport nekada su bila u omjeru 1 : 1, a danas je taj omjer 10 : 1. Godišnji budžet HNK-a isti je kao i budžet Hrvatskog olimpijskog odbora. Da bi se sport popularizirao, on mora biti u medijima, ponajprije na televiziji. Mediji su ti koji stvaraju idole, a ženskog sporta doslovno nema nigdje. Uz to cure su sklonije učenju, a današnja organizacija studiranja ne ide u prilog bavljenju sportom.

Radeći gotovo deset godina u inozemstvu, Šoštarić je uočio kako je istina da je sport ponajbolja promocija Hrvatske, no kod nas se dovoljno ne cijeni. Hrvati prepoznaju samo medalje.

U Hrvatskoj je puno toga »presudno«, »povijesno« i puno emocija pa se stječe dojam kako bi svijet mogao propasti ako se utakmica izgubi. Danas je puno više zemalja koje imaju kvalitetne predstavnike u raznim sportovima. Primjerice, koliko medalja mogu osvojiti zemlje nastale nakon raspada Sovjetskog Saveza? I kada

se to uzme u obzir, peto mjesto ne bi trebalo smatrati neuspjehom, jer u čemu smo mi, općenito govoreći, peti u svijetu? Mi pak vidimo samo medalje, ostalo ne postoji. Radeći u inozemstvu, vidio sam klince u Kuvajtu koji nose hrvatski dres. Mislim da sport kod nas nije dovoljno cijenjen.

Šoštarić je kao trener radio u Kuvajtu, Ujedinjenim Arapskim Emiratima, Jordanu te nam je ta iskustva usporedio s iskustvom rada u domaćim klubovima:

Iz vlastitog iskustva mogu reći kako je u stranoj zemlji jednostavnije. Trener je okrenut isključivo prema svojem poslu, očekuje se rezultat i za to se redovito prima plaća. Ukoliko uspjeha nema, oni koji su vas angažirali objasne vam kako to nije to. Pružite si ruke i život, za obje strane, ide dalje.

Posljednji Šoštarićev povratak bio je povezan s omladinskim pogonom, a na njegov izbor za najboljeg hrvatskog trenera utjecao je i dugogodišnji rad na edukaciji trenera.

Poznato je kako je Alex Ferguson postavio natpis: »Roditeljima ulaz zabranjen«. Sport je samo igra i djeca se tomu trebaju veseliti. Kada roditelji tri puta na tjedan vode djecu na kakav sportski trening, pa još i na klavir te strane jezike, to postaje tlaka. Problem je i što su danas talentirana djeca prepuštena financiranju roditelja. To ne mogu svi i trebalo bi pronaći mogućnost da se šansa da uspiju pruži i onima koji su talentirani, a čiji roditelji nemaju te mogućnosti.

Na kraju razgovora Šoštarić je istaknuo to kako je sretan da je prepoznat kao najbolji hrvatski rukometni trener jer to je priznanje višegodišnjem radu i rezultatima, ali za taj uspjeh zasluge pripadaju i igračicama te mnogobrojnim ljudima koji okružuju ekipu.

»Z ARMONIKU V ROČ«

- 30. PUTA

PIŠE: Vlatka Škorić
FOTO: Vlatka Škorić

U trideset godina kroz ročke susrete svirača trieština prošlo je 150 svirača. Tradicija se nastavlja jer trieštinku svira sve više mladih ljudi, a na otimanju tradicije zaboravu može se zahvaliti ročkoj manifestaciji »Z armoniku v Roč«, koja se već trideset godina održava svake druge nedjelje u svibnju.

Prvi susret održan je 7. svibnja 1989. na ročkome Placu gdje se, s namjerom obnavljanja sviranja tradicijskog instrumenata dijatonske harmonike, popularno zvane »trieštinka« (jer su se gradile u Trstu), okupilo 15 svirača iz Hrvatske, trojica iz Slovenije i dvojica iz Italije. Poticaj za svirku dali su im članovi tadašnjega željezničarskog KUD-a Roč, novinar, književnik i turistički radnik Vlado Pernić te muzikolog Renato Pernić, u čiju je čast KUD preuzeo ime nakon njegove prerane smrti.

Od prvoga dana u organizaciju je bilo uključeno mnoštvo željezničara, a sada se »knjiga svela na dva slova« – prometnika Franke Bernobića iz HŽ Infrastrukture, koji brine o sviračima, i Dorijana Buždona iz HŽ Carga, koji je jedan od dvojice svirača trieštine koji su nastupili na svih 30 susreta. Drugi svirač koji je nastupio na svim susretima bio je Mario Kotiga, koji je rekao to da će unatoč podmaklim godinama dolaziti na susret »...sve dok bude disao«, jer jednom kada dođeš na susret harmonikaša u Roč, više ne propuštaš sljedeći.

ŽKUD »Renato Pernić« i ove je godine bio organizator 30. susreta »Z armoniku v Roč« održanog 12. i 13. svibnja 2018. Ovogodišnji, jubilarni 30. susret harmonikaša počeo je u subotu 12. svibnja otvorenjem izložbe slika i fotografija članova Udruge željezničara slikara »Plavo svjetlo« i izložbom fotografija o povijesti harmonikaških susreta u Domu kulture u Roču. Večer je završila revijalnim koncertom svjetskih prvaka u sviranju trieštine i zabavom uz lokalne sastave. Nedjelja 13. svibnja počela

Branko Zlatić i mama Marija

je nastupima »Pihalnog orkestra« iz Divače, mladog Puhačkog orkestra ŽKUD-a »Renato Pernić« i plesne grupe »Roxy Dance« iz Roča, ansambla »Gremo plesat« iz Kopra i nastupom mladih harmonikaša iz Kulturnog društva harmonikarjev iz Izole.

Središnji događaj, nastup pedesetak svirača harmonika, ali i bajs, violine, klarineta i drugih instrumenata, održan je poslijepodne u Domu kulture jer zbog kiše nisu mogli nastupiti na otvorenoj pozornici ročkoga Placa. Nakon nastupa sastava domaćih *gurnjaca* »Arkul« i *jubilaraca* Buždona i Kotige, redali su se stari i mladi svirači trieština među kojima su bile i dvije sviračice Milica Tuševljak i Vanesa Jakac te dva bračna para Ivan i Loredana Ivančić iz Izole te Mario i Divna Kontošić iz Barbana, a Branko Zlatić je kao vokalnu pratnju svojoj harmonici na pozornicu doveo osamdesetogodišnju mamu. To da tradicija neće zamrijeti dokazuju *mlade snage*: najmlađi Fran Kušturin (7) i

nešto stariji Štefan Černeka (8), Aleks Hrvatin (9), Vanesa Jakac (13) i Dorijan Brečević (13), koji je za svoju izvrsnu svirku na pradjedovoj harmonici zaslužio i titulu »muškardina trieštinke«. Najmanju harmoniku na susret donio je Andrej Gropajc, a najstariju, kojoj je tek 150 godina, svirao je Mauro Jačić. Susret je završio nastupom svjetskih prvaka Istrijana Leonarda Rojnčića i Talijana Michelea Patacchiole i Manuela Scrite.

Iako su svi zaslužili nagrade za dugovječnost, Davor Grabar, predsjednik ŽKUD-a »Renato Pernić«, posebnim je priznanjima nagradio *jubilarce* Kotigu i Buždona te pokretača i voditelja svih susreta Vladu Pernića. Zahvalnice za dugogodišnju suradnju i potporu dobili su Županija istarska, Grad Buzet, talijanska udruga svirača dijatonskih harmonika AMISAL, Udruga željezničara slikara »Plavo svjetlo« iz Zagreba, predsjednica Udruge Tanja Horvat i Vlatka Škorić iz HŽ Infrastrukture.

DEVIĆEVCI SVOJEMU GRADU I MLADENCIMA

PIŠE: Vlatka Škorić
FOTO: arhiva Društva

Iako je tijekom proljeća nekoliko sekcija KUDŽ-a »Filip Dević« iz Splita održalo nekoliko nastupa poput onog održanog 18. travnja u splitskom HNK-u kada su izveli završno kolo u operi »Ero s onoga svijeta«, službeno otvorenje ljetne sezone nastupa otvorili su prigodom Dana grada Splita i proslave Sudamje.

Na svečanome cjelovečernjem koncertu svih sekcija KUDŽ-a 2. svibnja na splitskoj Rivi nastupili su svi, i stari i mladi pa i oni najmlađi. O tome predsjednik Društva Tonči Kovač kaže:

Bilo je fenomenalno. Prvi su put nastupile i sestre Sara i Petra Puhač s lečevačkim ojkalicama, a zatim je nova ženska vokalna skupina u pratnji mladog orkestra izvela međimurske pjesme. Nastupio je i pomlađeni folklorni ansambl, a klape su pjevale jednakim žarom kao da su i one bile željne dokazivanja. I najmlađi iz škole folkloru bili su odlični u spletu međimurskih plesova.

Dana 3. svibnja u sklopu svečane akademije u splitskom HNK-u, kojom je proslavljen Dan grada Splita, ženska i muška klapa nastupile su na 32. večeri dalmatinskih klapa. Nažalost, zbog kiše otkazan je planirani nastup folklornog ansambla i orkestra na fešti Svetog Križa u Varošu, ali su zato 5. svibnja nastupili na Peristilu te su pridobili veliku medijsku pozornost.

Naime, *foklorši* i orkestar na Peristilu su izveli stare splitske plesove, ali posebnim povodom – uz njihovu su glazbu i ples u bračne vode uplovili Tea i Nikola, na zadovoljstvo njihove rodbine i prijatelja, kao i mnogobrojnih turista koji su bili oduševljeni tim pravim splitskim vjenčanjem. Nakon Peristila *devićevci* su nastavili oduševljavati turiste po ostalim splitskim kaletama i trgovima.

KUDŽ »Filip Dević« ima planove i za lipanj pa 1. lipnja planiraju održati koncert u Ro-

ču, gdje će im domaćin biti ŽKUD »Renato Pernić« iz Roča. Sljedećeg dana, 2. lipnja, održat će koncert u Teatru Orazio Bobbio u Trstu, gdje će uveličati proslavu Dana Republike Italije, koji se obilježava toga dana.

Organizator koncerta jest Hrvatska zajednica u Trstu, a osim svih sekcija KUDŽ-a »Filip Dević« na koncertu će nastupiti i klapa »Bevanda« iz Pirana te folklorna skupina Slovenaca iz Trsta TFS »Stu Ledi«.

U VLAKU PREDSTAVLJENA KNJIGA O HAJDUKU »KUP JE NAŠ«

PIŠE: HŽPP
FOTO: HŽPP

U željezničkom kolodvoru u Splitu 18. svibnja predstavljena je knjiga Frane Grgurevića »Kup je naš«. U vlaku okićenom Hajdukovim zastavama, starim fotografijama i ulaznicama predstavljena je knjiga koja budi uspomene na utakmice i navijačka putovanja sedamdesetih i osamdesetih godina prošloga stoljeća.

Priča o knjizi počela je prije sedam-osam godina nakon druženja s ekipom iz Ferijalnog saveza. Nisam mislio da će to biti knjiga, nego da ću samo pribilježiti neke dogodovštine, a bilo ih je zaista puno jer se radilo o lijepome periodu kada smo pratili jakog Hajduka. Stalno su bile neke fešte i slavlja, odgojili smo se na tim uspjesima i ljubavi prema Hajduku. – rekao je na početku predstavljanja Frane Grgurević, koji svoj klub prati više od 40 godina.

O povodu za nastanak knjige o finalu Kupa iz 1987. izjavio je:

Pravi triler, luda utakmica. Bili smo uoči susreta dosta bahati, razmišljali: »Neš ti Rijeke, kad je ona šta osvojila?«. Ali pretvorilo se to u pravu dramu koja nije trajala 90, nego 150 minuta. Kad je Rambo Varvodić obranio odlučujući jedanaesterac, na tribinama nitko više nije znao tko je u prvom redu, drugom, trećem... Ali najugodnije iznenađenje čekalo nas je kada smo nakon cijele noći putovanja ujutro vlakom stigli u Split, ovdje u željeznički kolodvor. Na peronu nas je čekao Varvodić s peharom u rukama, a do njega je gorila bengalka. Protrljali smo oči u nevjerici. To je ono kad te prođu trnci. Došao je najranije ujutro u kolodvor, dočekao nas i išli smo zajedno do Poljuda to proslaviti. Hvala Rambu na tom dolasku i što je danas s nama u vagonu na ovoj promociji.

Nakon velikog pljeska nazočnih Zoran Varvodić kazao je:

Rano ujutro nakon utakmice bio sam

pozvan kao gost na Radio Split, a tada sam čuo da navijači koji su bili u Beogradu stižu na kolodvor. Nije bilo dileme, otišao sam ih dočekati.

Voditelj Joško Elezović zamolio ga je da se još jednom prisjeti one drame jedanaesteraca, pogotovo trenutka kada je obranio penal vrataru Rijeke Mauru Ravniću, koji je protivnicima mogao donijeti pobjedu. Uime izdavača knjige, Dalmatinskog portala, Blaž Duplančić rekao je da to nije knjiga samo o finalu Kupa 1987. godine. Ona detaljno opisuje brojna navijačka putovanja, među kojima je posebno zanimljivo ono iz Sarajeva 1979. kada je Hajduk osvojio naslov prvaka.

Kad mi je Mate Prlić poslao mail s upitom: »Što misliš o ovome?«, odgovorio sam mu da mi je štivo fenomenalno i tako je krenula priča oko izdavanja. Knjiga je spontana i iskrena, detaljno opisuje neke navijačke doživljaje. Primjerice, malo tko razmišlja kako su navijači u Beogradu nakon osvajanja Kupa stigli od stadiona JNA do vlaka za Split.

Jedva. – čulo se od nazočnih, a potom se Goran Džaja prisjetio kako su prijatelj i on tražili vlak. Inače, na promociju su došla četvorica Grgurevićevih prijatelja koji su zajedno s njim bili u tom odjeljku za Beograd.

Na kraju se tih dana prisjetio i bivši igrač Hajduka Frane Bučan, kojega je Elezović najavio riječima: »On onome koga voli kaže: 'Di si, škovaco!'«. Na Bučanu je napravljen jedanaesterac iz kojega je Hajduk poveo u tome finalu protiv Rijeke.

Onaj penal bio je epileptični napad. Bog nam je podario Varvu i to je to, a ja sam za uspomenu spremio crveno-plavi dres s te utakmice. Povratak u to vrijeme uvijek budi emocije. Imam puno poznanika koji me i danas podsjetite na te dane. Moj prijatelj Ivan Ujević uvijek kada nazove najprije kaže: »Je li tu osvajač Kupa?« – izjavio je Bučan.

Cijela ekipa, u kojoj su bili i legendarni igrači Hajduka Zoran Varvodić, Frane Bučan i Ivo Bego, zahvalila je HŽ Putničkom prijevozu koji im je izišao ususret i omogućio im promociju u vagonu.

FOTO: Branimir Butković

Ozalj
FOTO: Branimir Butković